

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Med ikrafttrædelsen af lov om social service den 1. juli 1998 blev reglerne om optagelse i dagtilbud til børn ændret, så optagelse i dagtilbud ikke længere skete på baggrund af en vurdering af det enkelte barns/den enkelte families behov, men efter et anciennitetsprincip.

Baggrunden for ændringen af optagelsesreglerne var, at der gennem en årrække i nogle kommuner var problemer med, at børn af arbejdsløse forældre ikke kun måtte vente længere, men reelt var udelukket fra at få en plads, hvilket var i strid med bistandslovens bestemmelser.

Formålet med at ændre optagelsesreglerne var at sikre alle børn lige mulighed for at blive optaget i de offentlige dagtilbud.

Ifølge anciennitetsprincippet beslutter kommunen, om barnets anciennitet beregnes efter barnets alder eller ansøgningstidspunkt. Anciennitetsprincippet kan dog fraviges efter en selvstændig og konkret vurdering, hvis et barn af sociale eller pædagogiske grunde har et særligt behov for en plads, eller hvis der i særlige tilfælde er et akut behov for en plads i et dagtilbud.

I tilknytning til det centralt fastsatte anciennitetsprincip har kommunerne typisk også fastsat deres egne retningslinier for den konkrete anvisning af pladser.

Anciennitetsprincippet blev ved indførelsen forholdsvis stramt formuleret med enkelte undtagelser, og anciennitetsprincippet blev af flere kommuner opfattet som meget stift. Baggrunden for dette er bl.a., at samspillet mellem anciennitetsprincippet og kommunale beslutninger om retningslinier for den konkrete anvisning af pladser i nogle kommuner har været uhensigtsmæssig. Kommunernes handlemuligheder er således utilsigtet blevet begrænset i forhold til en praktisk anvisning af pladser.

På baggrund af de første erfaringer med anciennitetsprincippet blev det i Socialministeriets vejledning nr. 205 af 20. december 2000 uddybet og præciseret,

at kommunerne ikke efter lovgivningen var nødt til at administrere anciennitetsprincippet så stramt, som nogle kommuner havde opfattet.

Med lov nr. 115 af 19. februar 2001 blev det vedtaget, at anciennitetsprincippet anses for opfyldt i kommuner med pasningsgaranti efter § 15 a, idet alle børn kan få en plads inden for korte tidsfrister.

De fleste kommuner har nu pasningsgaranti. Ifølge budgetforudsætningerne for 2002 har 239 kommuner pasningsgaranti efter servicelovens § 15 a, mens 23 kommuner har en anden form for pasningsgaranti. Anciennitetsprincippet har derfor ikke længere så stor betydning, som da det blev indført. Der er dog fortsat nogle kommuner, der finder det vanskeligt at få anvisningen af pladser til at fungere optimalt, når anciennitetsprincippet skal lægges til grund.

I forbindelse med regeringens regelforenklingsprogram har Kommunernes Landsforening ønsket, at servicelovens bestemmelse om optagelse af børn i dagtilbud efter anciennitet ophæves.

Det indgår derfor i aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi i 2003, at der skal ske en forenkling af reglerne for optagelse i dagtilbud, og at regeringen vil søge tilslutning til, at servicelovens bestemmelse om optagelse i dagtilbud efter anciennitet ophæves.

Lovforslagets indhold

Det foreslås, at bestemmelsen om optagelse i dagtilbud til børn efter anciennitet ophæves og erstattes af en optagelsesbestemmelse, der i højere grad giver kommunerne frihed og fleksibilitet til at administrere optagelse af børn i dagtilbud under hensyn til saglige kriterier og en hensigtsmæssig fordeling af pladserne.

Herved bliver det lettere for kommunerne ud fra lokale behov at tilrettelægge optagelsen af børn i dagtilbud. Kommunerne kan hermed tage mere hensyn til, at forældre i arbejde kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, at ledige forældre kan modtage arbejde, at kontanthjælpsmodtagere, forsikrede ledige, revalidender m.fl. kan støttes i en indslusning på arbejdsmarkedet, at søskende kan komme i samme dag-